

พัทน์

จากโลกไดโนเสาร์
สู่การวาดอนาคต

นักท่อมเมืองหลวง รดกิด นักวิทย์หายสาบสูญ
นวัตกรรมต้องนำเข้า ประเทศไทยไม่ไปไหน ติดกับติด
รายได้ปานกลาง คอร์รัปชันตามหลอกหลอน ฯลฯ

หลากหลายปัญหาที่ถูกยกเป็นกระทุ้งเถียงอย่างเมามัน ใน
ไม่ช้าก็เลือนลลายหายไปกับความคิดชวนท้อใจว่า “อีกกี่ปีก็ก็คง
ไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงหรอก”

แต่เด็กหนุ่มวัย ๒๐ ในชุดสูทเบ๊องหน้าเราเมื่อยิ้ม ถอดแว่นดำ
ออกมาเอียงข้างให้เราเห็นประโยชน์นั้น

“I am a changemaker.”

แว่นกันแดดประดับตราสัญลักษณ์มหาวิทยาลัยรัฐแอริโซนา
สหรัฐอเมริกา รัฐแห่งความร่อนแรงทั้งภูมิอากาศและไฟฝันของนักสร้าง
ความเปลี่ยนแปลงรุ่นใหม่ มหาวิทยาลัยที่ **พัทน์-พัทน์ ภัทธนาพร**
กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
ภาควิชาชีววิทยา (College of Liberal Arts & Sciences - Biological
Sciences)

ข้อความนั้นคือสารจากมหาวิทยาลัยซึ่งย้ำกับนักศึกษาว่า
คุณเองก็เป็นนักเปลี่ยนแปลงคนหนึ่ง

พัทน์ทำงานวิจัยอยู่ใน The Biodesign Institute และเป็น
ผู้ร่วมก่อตั้งโปรเจกต์ ARKHumanity ในการแข่งขัน Hacks for
Humanity ค.ศ. ๒๐๑๔ ได้รางวัลหลายเวที เช่น รางวัล Change-
maker Innovation Challenge ค.ศ. ๒๐๑๕ และรางวัล Change-
maker Entrepreneur of the Year หรือผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่มี
อิทธิพลมากที่สุดในแอริโซนา ค.ศ. ๒๐๑๖ โปรเจกต์นี้ได้รับการ
ต่อยอดกลายเป็นสตาร์ทอัพชื่อ HumanityX มีวัตถุประสงค์ที่จะใช้
เทคโนโลยีเข้ามาช่วยเหลือปัญหาการฆ่าตัวตาย และพัทน์เคยพาทีม
เยาวชนไทย BioX ครัวร์รางวัลที่ ๒ ในการประกวดชีวโลกเลียนระดับโลก
ค.ศ. ๒๐๑๕

ล่าสุดเขาได้รับเชิญไปพูดที่มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดในงาน
Medicine X เวทีที่คับคั่งไปด้วยนักสร้างนวัตกรรมผสมผสานระหว่าง
การแพทย์และเทคโนโลยี เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงใน
ระดับสันตะเพื่อนโลก

แล้วอะไรที่เปลี่ยนให้เด็กไทยคนหนึ่ง
คิดการใหญ่ขนาดนั้น

เปลี่ยน-วิธีเรียน

อาจไม่ชัดเจนนักว่าทำไมประเทศไทยถึงขาดแคลนนวัตกรรม ทั้งที่เราได้ตั้งให้เด็กไปเรียนทางสายวิทย์กันอย่างคึกคัก

เมื่อมองกลับไป พัทน์คิดว่าปัญหาของการศึกษาวิทยาศาสตร์แบบไทยคือการเน้น “ความรู้” ซึ่งเป็นผลลัพธ์ มากกว่าจะพูดถึง “กระบวนการ” ในการแสวงหาความรู้ที่เวลานั้น แล้วทำให้เส้นโค้งของวิทยาศาสตร์หดเล็กลงเป็นกลุ่มก้อนข้อมูลที่ต้องจำ

“เราไม่ได้เข้าไปในจินตนาการของคนที่ตั้งคำถามและค้นพบเรื่องพวกนี้ว่าพวกเขามีแรงบันดาลใจอะไร หรือมีกระบวนการคิดอย่างไร เวลาที่เราเรียนหนังสือที่ไทย ครูจะถามว่าเข้าใจไหม คือ ความรู้มัน ‘เข้าไป’ ในใจหรือเปล่า แต่เวลาที่เรียนในต่างประเทศเขาจะถามว่า ‘make sense’ ไหม คือฟังแล้วเป็นเหตุเป็นผลหรือเปล่า”

เมื่อรู้แน่แล้วว่าวิทยาศาสตร์ในแบบที่ตัวเองรักนั้นหนักไปทาง ‘ไซไฟ’ และไปกันไม่ได้กับหลักสูตรที่เรียนกันอยู่ เขาตัดสินใจบินไปสหรัฐอเมริกา ประเทศที่นวนิยายวิทยาศาสตร์ไม่ใช่จินตนาการไร้สาระ แต่คือความพุ่งฝันที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงระดับโลก

เปลี่ยน-วิถีชีวิต

พัทน์ไม่ได้เริ่มรักวิทยาศาสตร์จากการผ่าดูต้นพืช แต่เริ่มจากการวาดโคइनเสอร์ สัตว์คู่หูพันธุ์ที่รู้จักกันได้แต่เพียงผ่านจินตนาการ อีกรางวัลจินตนาการมาจากอาคารเรียนรูปทรงประหลาดในโรงเรียน มอ. วิทยานุสรณ์ หาดใหญ่

“ผู้อำนวยการพูดไว้ว่า คนที่จะเป็นนักวิทยาศาสตร์ อยู่กับเซลล์แบบที่เรีย ไมเลกุล ซึ่งมีลักษณะประหลาด ถ้าไม่สามารถค้นหาคำความงามในความจริงของธรรมชาติ ก็ยากที่จะทำงานได้”

พัทน์ได้สัมผัสประสบการณ์ในโครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับเด็กและเยาวชน (JSTP) และดูเหมือนว่าการผนวกวิทย์และศิลป์นั้นกลมกลืนได้ดีกับวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ที่สหรัฐอเมริกา เมื่อคนไม่ได้มองสองศาสตร์แยกกัน การเรียนคือความสนุก บางวันอาจนั่งทำงานในสตูดิโอ แต่อีกวันไปทำงานอยู่ในแล็บ

แล้วทำไมเราจึงต้องทำให้วิทยาศาสตร์เสียบริสุทธิ พัทน์ตอบว่า นั่นคือนวัตกรรมของมนุษย์ในการมุ่งสู่ชีวิตที่ดีกว่า

“ในอนาคตเวลาเราจะสร้างอะไร เราไม่ควรคำนึงว่ามันเป็นแค่วัตถุ แต่ควรมองว่ามันจะช่วยให้ชีวิตมนุษย์ดีขึ้นได้อย่างไร พอว่าวิทยาศาสตร์และศิลปะมาผสมกันทำให้เกิดนวัตกรรมที่มีความงาม มีความจริง และน่าสนใจในตัวเอง เช่นแอปเปิลหรือไมโครซอฟท์ เขามีความเข้าใจเกี่ยวกับมนุษย์มาก มีนักวิจัยที่ทำงานกับมนุษย์ มีศิลปินที่ทำงานกับนักสร้างเทคโนโลยี ทำให้เทคโนโลยีของเขากลมกล่อม”

เปลี่ยน-ใจ

โครงการ ARKHumanity เกิดมาจากแฮ็กกาทอน (Hackathon) วัฒนธรรมหนึ่งในอเมริกา

“แฮ็ก (Hack) ในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการเจาะระบบ แต่หมายถึง การแข่งขันเขียนโปรแกรม และโปรเจกต์ของเรามาจากเหตุที่ว่าในสหรัฐอเมริกา มีอัตราการฆ่าตัวตายสูง คือทุก ๆ ๑๓ นาทีจะมีคนฆ่าตัวตายหนึ่งคน เราจึงสร้างเทคโนโลยีที่สแกนโซเชียลมีเดียโดยใช้ natural language processing คือการวิเคราะห์ว่าในคำพูดหรือประโยคหนึ่งมีความหมายอะไรแฝงอยู่ แล้วใช้เทคนิคนี้มาดูข้อมูลทวีตเตอร์จำนวนมากของคนที่ฆ่าตัวตาย เพื่อประมวลว่าทั้งหมดมีรูปแบบอะไรที่เราเองไม่เห็น นำมาสร้างเครื่องมือสแกนหาคนที่อยู่ในสภาวะเช่นนี้แล้วเชื่อมโยงคนเหล่านั้นเข้ากับหน่วยงานที่อาจจะช่วย เช่นขณะนี้เราประสานความร่วมมือกับ Teen Lifeline หน่วยงานป้องกันการฆ่าตัวตายในอเมริกา”

พัทน์มีเพื่อนร่วมทีมชาวต่างชาติห้าคนไล่เรียงตั้งแต่ปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก แต่ทำงานเคียงไหล่อย่างเพื่อนร่วมทีม

“การทำงานกับคนต่างชาติทำให้รู้ว่าการเป็นทีมเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าประชุมแบบนี้ไม่มีประสิทธิภาพ ที่โน่นจะทดลองว่าเราลองยื่นใหม่ เพื่อให้ทุกคนเมื่อย แล้วพูดถึงที่จำเป็นเพื่อจะได้รับการทดลองว่าทำอย่างไรให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ไม่ใช่แค่ให้ผลงานออกมาดี”

วิชา Youth

เราถามว่านอกจากพัทน์แล้ว นักวิทยาศาสตร์ไทยหายไปไหน “ความรุนแรงเชิงโครงสร้างทำให้ให้นักวิทยาศาสตร์ไทยไม่อาจแสดงความสามารถของตัวเองได้อย่างเต็มที่ เช่นงานเอกสาร ทำให้งานซึ่งทำเสร็จได้ภายใน ๑ ชั่วโมงต้องใช้เวลาเป็นเดือน ความเหนื่อยล้า และแรงบันดาลใจก็ค่อย ๆ หายไป”

แล้วมันเปลี่ยนแปลงได้ไหม พัทน์ตอบมั่นใจว่าเปลี่ยนได้ แต่ต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุน ทั้งเครือข่ายที่แข็งแรงและเครื่องมือที่จะมาขยายเสียงของตัวเองสู่วงกว้าง อย่างหนึ่งที่เขาเริ่มทำแล้วคือการรวบรวมผลงานของตนเองลงในเว็บไซต์ www.patthai.org

“ผมเชื่อว่าเราต้องสร้างกลุ่มคนอย่าง JSTP ซึ่งมีเครือข่ายที่จะช่วยระดมความคิดเพื่อเปลี่ยนแปลงไปด้วยกัน เพราะการเปลี่ยนแปลงไม่อาจเกิดได้ด้วยตัวคนเดียว และเพราะเราชอบฟังคนต่างชาติมากกว่าคนไทย ผมคิดว่าตัวเองต้องออกไปที่สูงนี่อะไรหลายอย่างให้ทั่วโลกเขาเห็นก่อน ถึงจะกลับมาประเทศนี้ได้”

เขาชี้ให้เห็นคำว่า “Liberal Arts” ในชื่อคณะที่เขาสังกัด ไม่ใช่แค่วิทยาศาสตร์ที่เรียนรู้จากธรรมชาติ แต่คือศาสตร์แห่งการปลดปล่อย “คำนี้ น่าสนใจมาก ลิเบอรัล หมายถึง เสรีภาพ เพราะฉะนั้น มันอาจเป็นได้ทั้งวิทยาศาสตร์ ดนตรี ศิลปะ ฯลฯ อะไรก็ตามที่ทำให้คนมีอิสรภาพทางความคิด ต่อไปเราอาจมีหุ่นยนต์เป็นเพื่อนร่วมงาน ศาสตร์นี้จะไม่เพียงผลิตคนตามความต้องการของตลาด แต่มุ่งผลิตคนที่ จะกำหนดว่าโลกควรเดินไปในทิศทางไหน” ☐

Sarakadee Magazine

[สาระคดี]

สารคดีบันทึก
หนึ่งเดือนที่
ไม่มี “พ่อ”

อาหาร
การกิน

ปีที่ ๓๒ ฉบับที่ ๓๘๑
พฤศจิกายน ๒๕๕๙
www.sarakadee.com

